

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
van Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA ALMELO

Vestiging Drachten
Lavendelheide 9
9202 PD Drachten

Postadres
Postbus 186
9200 AD Drachten

Hoofdkantoor
Zwartewaterlaan 14
8031 DX Zwolle

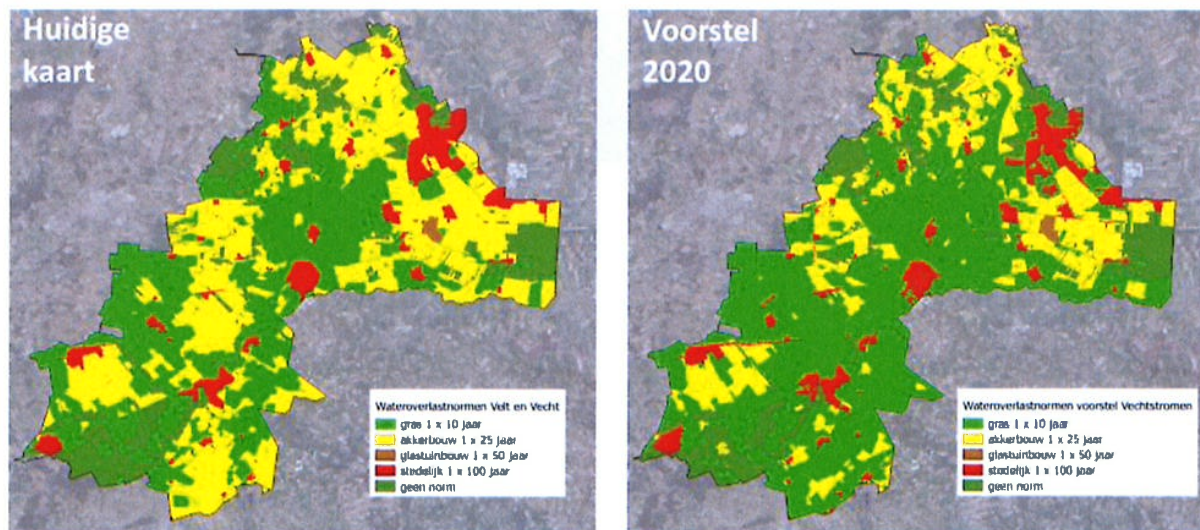
Datum: 7 april 2021 Referentie: 00621/dr/tw-mvd

Betreft: **Reactie LTO Noord normering regionale wateroverlast (intense neerslag)**

Geachte leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur,

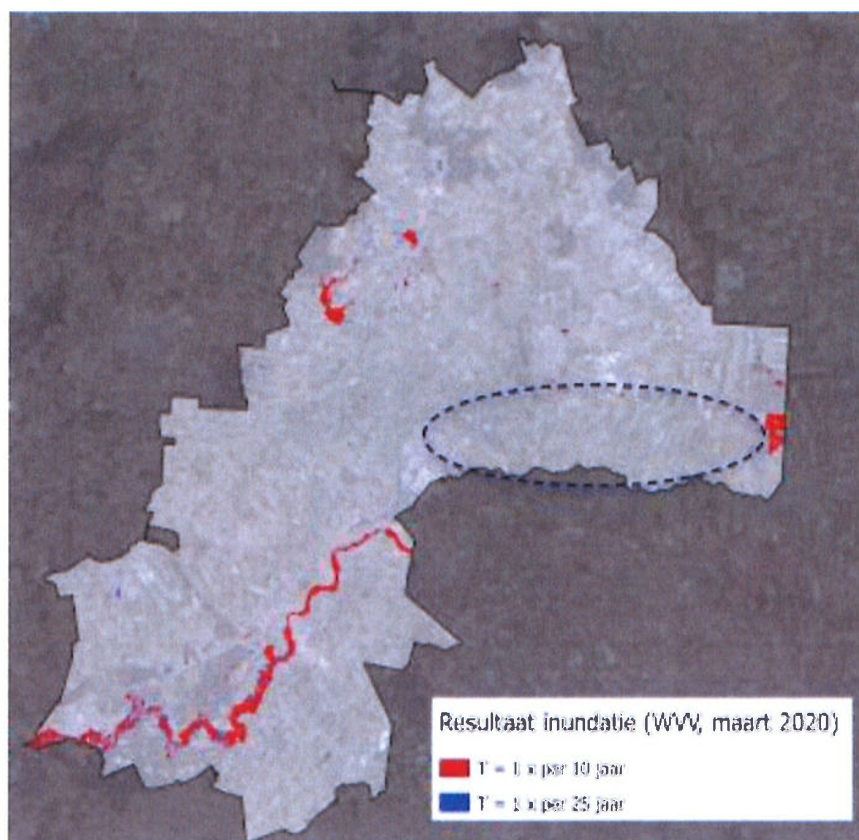
A) Normering regionale wateroverlast

In de afgelopen weken heeft LTO Noord met het oog op de belangen van onze leden in Drenthe verschillende keren contact gehad met Waterschap Vechtstromen met betrekking tot de normering regionale wateroverlast. Meer specifiek over de kaart waarop de normen zijn aangegeven voor de verschillende te onderscheiden gebieden. Kort samengevat maakt het waterschap onterecht een (te) grove indeling van het Drentse deel van het beheersgebied. Uit externe hydrologische berekeningen die LTO Noord heeft laten uitvoeren blijkt dat er 17.380 ha aan landbouwgrond van akkerbouw naar gras (van T25 naar T10) van een lagere normering wordt voorzien. Terwijl dat op basis van het fysieke grondgebruik (meer akkerbouw dan grasland) en het reliëf (in het Drentse deel van het Waterschap Vechtstromen is er nagenoeg geen kans op overstroming, zie figuur 2) niet nodig is (er is geen urgentie voor het verlagen van de norm).

Figuur 1: Voorgestelde wijzigingen

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Figuur 2: Kans op overstroming

B) Chronologie

12 november 2020

Op 12 november 2020 heeft het Waterschap Vechtstroomen op de website publieke informatie geplaatst over de normering van regionale wateroverlast.

<https://www.vechtstroomen.nl/over/klimaat/wateroverlast/normering/werkt-normering/>

Tussen 12 november en 10 december hebben grondeigenaren vragen gesteld aan het Waterschap Vechtstroomen over de normering van regionale wateroverlast. Vanaf dat moment ontving LTO Noord vragen van haar leden over de normering voor regionale wateroverlast. LTO Noord heeft een externe hydroloog van Acacia Water gevraagd een analyse van de voorstellen te maken en deze in een notitie te verwoorden, deze notitie is opgeleverd op 9 december 2020.

20 november en 10 december 2020

Op 20 november (en later op 10 december) 2020 heeft het Waterschap Vechtstroomen inwoners uitgenodigd om op 25 november of 17 december in gesprek te gaan over het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) of normering regionale wateroverlast (NBW (Nationaal Bestuursakkoord Water)).

<https://www.vechtstroomen.nl/zoeken/@42640/digitaal-gesprek/>

Tussen 9 december en 15 februari heeft er ambtelijk overleg plaatsgevonden over het proces en de inhoud van de analyse van Acacia Water tussen LTO Noord en Waterschap Vechtstroomen.

15 februari 2021

Op 15 februari heeft Acacia Water tijdens een ambtelijk en bestuurlijk overleg via een presentatie de bevindingen van de analyse toegelicht.

18 februari 2021

Op 18 februari zijn naar aanleiding van het overleg op 15 februari onderstaande vragen vanuit LTO Noord geïnventariseerd en verzonden die om een nadere ambtelijke afstemming/uitwerking en/of vergelijking vroegen.

- **Gebruik van het werkelijke fysieke en overwegend grondgebruik:** vergelijking bestanden (kaarten) Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (LGN) en Basis Registratie Percelen (BRP) voor onderscheid tussen grasland en bouwland.
- **In welke mate is het voorgestelde beleid in overeenstemming met de rest van NL/wat gebruikelijk is:**
 - 1) normering per peilvak versus per perceel.
 - 2) toetsen en vergelijken van provinciale omgevingsverordeningen en vergelijken van de kaarten waarmee de waterschappen toetsen (criteria landgebruik en perceel).

Er hoeft geen categorie beekdal toegevoegd te worden, zolang het efficiënt is om maatregelen te nemen kan de norm voor het feitelijk landgebruik gelden (beekdal is geen landgebruik), één norm per peilvak op basis van het overwegende landgebruik staat niet in de POV. Wat is het argument? Dat het niet zou kunnen is geen argument, want het kan wel. Met wat WS Vechtstromen voorstelt vervalt de akkerbouw-normering van een compleet peilvak zodra er ergens in dat peilvak ook maar 1 klein stukje beekdal aanwezig is. Dat is merkwaardig. Dat er kilometers verderop toevallig een beek onderdeel van een peilvak is, is voor het WS Vechtstromen als argument voldoende om de inspanningsverplichting terug te brengen van hoogwaardige land- en tuinbouw of akkerbouw naar gras.

- **Check Provinciale omgevingsverordening Drenthe**
 - 1) maïs valt onder/wordt toegevoegd aan het overwegende grondgebruik (omliggend gebied).
 - 2) de POV maakt geen onderscheid in beekdalen en geen beekdalen.
- **Reliëf:** wat is het risico op wateroverlast? De overstromingskaart (T-10 en T-25) toont in het Drentse deel geen urgentie voor een verlaging van de normering.
- **Aparte categorie:** uitzondering (lijst met onoplosbare knelpunten, geen norm) i.p.v. afwijking (nieuwe categorie toevoegen met andere norm).
- **Binnen en buiten bebouwde kom:** detail toevoegen gebouwen, hoofdinfrastructuur en spoorwegen, kleine watergangen uitsnijden, belangrijkste infrastructuur T-100 (een zorgvuldige samengestelde en gedetailleerde kaart hoort bij de toegepaste normering).

26-2-2021

Naar aanleiding van het overleg van maandag 15 februari en de mail van 18 februari ontving LTO Noord een memo met een reactie van het Waterschap Vechtstromen op de door ons gestelde vragen (deze memo is als bijlage A toegevoegd aan deze brief).

C) Reactie LTO Noord op memo Waterschap Vechtstromen

Onderstaand ontvangt u de reactie van LTO Noord op de antwoorden van het waterschap Vechtstromen in de memo.

1 Overwegend landgebruik versus fysieke landgebruik

1) Hoe verhoudt zich de toepassing van overwegend grondgebruik (gebiedsniveau) tot het werkelijke fysieke grondgebruik (perceelsniveau)?

Antwoord:

We houden hierin de omgevingsverordeningen aan. In de toelichting op de Omgevingsverordening Drenthe, art. 10.5 wordt e.e.a. beschreven: "Voor verschillende gebieden worden normen gegeven waarbij de kans op wateroverlast als gevolg van grote hoeveelheden neerslag is gerelateerd aan het landgebruik en de te verwachten schade hierbij." Merk op dat wordt gesproken over gebieden en dus niet over percelen. Dit impliceert dat het overwegend grondgebruik aan een bepaalde ruimtelijke eenheid wordt toegekend om aldus een gebiedsnorm te bepalen.

Verderop in dezelfde alinea wordt ook iets gezegd over het schaalniveau van het gebied: "In het algemeen is uitgegaan van het gemiddelde grondgebruik per peilvak."

Ook de Omgevingsverordening van Overijssel spreekt over het toekennen van normen aan gebieden, niet aan percelen (artikel 4.2.4). En: "Buiten de bebouwde kom is de normering voor wateroverlast met name gerelateerd aan het overheersende landgebruik".

Daarnaast is het zo dat in Rijn Oost verband besloten is om de normering wateroverlast te harmoniseren en een zelfde methode te kiezen die aansluit op de verordeningen van de verschillende provincies. De keuze om dit op overheersende grondgebruik te doen is hierin dus een logische en wordt niet alleen toegepast door

Vechtstromen, maar ook al door Rijn en IJssel en Drents Overijsselse Delta. Deze laatste 2 waterschappen hebben deze normering ook al vastgesteld.

De keuze om voor grotere eenheden te gaan is geen doel op zich, maar is op deze manier wel transparant en werkbaar.

Reactie LTO Noord:

In de Omgevingsverordening van de Provincie Drenthe is een indeling in gebieden buiten de bebouwde kom opgenomen met:

- a) Grasland met een norm van 1 x in de 10 jaar
- b) Akkerbouw met een norm van 1 x in de 25 jaar
- c) Glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw met een norm van 1 x in de 50 jaar.

De ruimtelijke eenheid waaraan de norm wordt toegekend zijn dus gebieden met hetzelfde fysieke landgebruik: graslandgebieden of akkerbouwgebieden of gebieden met als landgebruik hoogwaardige land- en tuinbouw.

Deze indeling is ook logisch en komt voort uit het verschil in schade bij wateroverlast. Voor grasland zo'n € 1.000,- per hectare. Voor akkerbouw zo'n € 4.000,- per hectare, voor hoogwaardige land- en tuinbouw € 20.000,- per hectare en glastuinbouw € 200.000,- per hectare (Zie bijvoorbeeld de leidraad Hoogwaternormering Regionale Wateroverlast). Door deze verschillen in schade is het gewenste beschermingsniveau voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw hoger dan dat voor akkerbouw. En het gewenste beschermingsniveau voor akkerbouw hoger dan dat voor grasland. Deze indeling is conform de Leidraad Hoogwaternormering Regionale Watersystemen, het Nationaal Bestuursakkoord Water, Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel, de Omgevingsverordening van de Provincie Drenthe of alle andere Omgevingsverordeningen van de andere provincies (zie ook punt 2).

De indeling die het waterschap hanteert - met overwegend landgebruik per peilvak - leidt tot rare situaties. In een klein peilvak van 15 hectare met 7 hectare gras en 8 hectare akkerbouw, is de inspanning die het waterschap wil leveren aan het akkerbouwgebied gericht op het halen van 1 x 25 jaar. Terwijl in een groot peilvak van 10.000 hectare met 5.001 hectare gras en 4.999 hectare akkerbouw, de inspanning die het waterschap wil leveren aan het akkerbouwgebied gericht is op het halen van maar 1 x 10 jaar. Dit strookt niet met de normering, leidt tot ongelijkheid tussen akkerbouwers en is niet uitlegbaar. Waarom dan volgens het waterschap de keuze voor het overheersende grondgebruik een logische is, wordt niet uitgelegd. Dat WRIJ en WDOD dezelfde 'merkwaardige' afslag genomen

hebben, is geen (sterk) argument. En dat het toepassen van de norm transparant en werkbaar moet zijn is op zichzelf prima, maar dan moet wel de norm zijn functie behouden en dat is nu niet het geval.

Een voorbeeld. Stel dat in een peilvak 25 km fietspad, 15 km regionale weg en 3 km snelweg voorkomt. De eisen die aan de verlichting van een fietspad, regionale weg en snelweg worden gesteld verschillen in Nederland. Met de redenering die het Waterschap Vechtstromen volgt voor de wateroverlast-normering zou de wegbeheerder voor de snelweg en de regionale weg de verlichtingseisen van het fietspad mogen toepassen, omdat er meer fietspaden in het peilvak zijn. Dat is op zich werkbaar en transparant: langs alle wegen kun je dan fietspad-lichtmastjes plaatsen en je hoeft maar één soort lichtmast op voorraad te houden. Het mag duidelijk zijn dat dit voor de snelweg tot onveilige situaties kan leiden.

2 In overeenstemming met de rest van Nederland?

2) In welke mate is het voorgestelde beleid in overeenstemming met de rest van NL wat gebruikelijk is?

Antwoord:

De werkwijze die wij voor het toetsingsproces hanteren en zoals beschreven in het toelichtende [filmpje](#) op onze website (modelberekeningen toetsen aan normenkaart en de daaruit voortkomende aandachtspunten oppakken) is in overeenstemming met de gebruikelijke werkwijze en conform de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water. Normering vindt daarbij plaats op gebiedsniveau (zie beantwoording van vraag 1) en toetsing vindt plaats op pixelniveau conform de Rijn-Oost afspraken.

Deze afspraken zijn het gevolg van een bestuurlijke harmonisatieopdracht uit 2013. In 2015 heeft het dagelijks bestuur van Vechtstromen opdracht gegeven om de harmonisatie voor het beheergebied van Vechtstromen uit te voeren conform deze Rijn-Oost afspraken. De concept normenkaart die nu voorligt is daar het resultaat van.

Reactie LTO Noord:

Dit is geen antwoord op de gestelde vraag. Het waterschap gaat in haar antwoord niet in op de vraag of de rest van Nederland de normering toepast op basis van het overwegende landgebruik per peilvak of de normering toepast op basis van het daadwerkelijke fysieke landgebruik.

Het is prima dat het waterschap hier het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) aanhaalt. In het NBW staat juist hoe LTO Noord graag ziet dat het waterschap Vechtstromen de norm zou moeten toepassen: 'gerelateerd aan het grondgebruikstype'. Zie hieronder Bijlage 4 uit het NBW.

Bijlage 4: Werknormen

Nonnklasse gerelateerd aan grondgebruikstype	Maaiveldcriterium ²	Basis werkcriterium [1/jr]
Grasland	5 procent	1/10
Akkerbouw	1 procent	1/25
Hoogwaardige land- en tuinbouw	1 procent	1/50
Glastuinbouw	1 procent	1/50
Bebouwd gebied	0 procent	1/100

Deze normen zijn uitgedrukt in de kans dat het peil van het oppervlaktewater het niveau van het maaiveld overschrijdt ('kans op inundatie vanuit oppervlaktewater'). Daarbij worden voor verschillende bestemmingen van de grond uiteenlopende normen gehanteerd (variërend van eens per honderd jaar voor bebouwd gebied tot eens per tien jaar voor weidegebied).

Ook in de Omgevingsverordeningen van de overige provincies is het beleid om de normering te relateren aan het grondgebruikstype of functie en niet aan het dominante landgebruik per peilvak. Hieronder een paar voorbeelden uit Brabant, Friesland, Zeeland en Zuid-Holland. Bij de waterschappen in deze provincies wordt de norm ook conform het fysieke landgebruik toegepast en nooit op basis van het dominante landgebruik per peilvak.

Provincie Brabant, artikel 4.4

Lid 1 Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt buiten Stedelijk gebied, als norm een overstromingskans van:

- a) 1/100 per jaar voor gebieden met de ruimtelijke bestemming hoofdinfrastructuur en spoorwegen;
- b) 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
- c) 1/25 per jaar voor akkerbouw;
- d) 1/10 per jaar voor grasland.

Provincie Friesland Artikel 3.1

Het waterschap legt de normen voor inundatiefrequentie, zoals opgenomen in de van deze verordening deel uitmakende bijlage 1, vast op gebiedsnormenkaarten.

Bijlage 1 Normen voor inundatiefrequentie:

Grondgebruik	Inundatiefrequentie (1/x jaar)	Maaiveld criterium
Grasland	1/10	5%
Mais	1/25	5%
Overige landbouw (incl. hoogwaardige akkerbouw)	1/50	1%
Bebouwd gebied	1/100	0%
Natuur	nvt	nvt

Provincie Zeeland, artikel 4.2:

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt als norm een gemiddelde overstromingskans van:
 - a. 1/100 per jaar voor gebouwde onroerende zaken met een aaneengesloten karakter in gebieden met de functie bebouwing als bedoeld in artikel 2.1, onder k, anders dan de functies genoemd in het tweede lid, onder b;
 - b. 1/25 per jaar in gebieden met de functie agrarisch;
 - c. 1/50 per jaar in gebieden met de functie glastuinbouw, groter dan 1 hectare.

Provincie Zuid-Holland Artikel 4.2

3. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom als norm een gemiddelde kans op overstroming van:
 - a. 1/100 per jaar voor hoofdinfrastructuur en spoorwegen;
 - b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
 - c. 1/25 per jaar voor akkerbouw;
 - d. 1/10 per jaar voor grasland, gedurende de periode van 1 maart tot 1 oktober.

3 Mais bij overwegend grondgebruik

3) Komt de normenkaart overeen met de Provinciale omgevingsverordening Drenthe?

- 1) Mais valt onder/wordt toegevoegd aan het overwegende grondgebruik (omliggend gebied)

Antwoord:

De [provinciale omgevingsverordening Drenthe](#) zegt in art 10.5 lid 4: Voor de teelt van mais en roulerende teelten (bollen en dergelijke) geldt voor de in het tweede lid bedoelde overstromingskans dat wordt aangesloten bij de gemiddelde overstromingskans voor het overwegende grondgebruik in de directe omgeving.

Verder is in Rijn Oost verband is de keuze gemaakt om mais als grasland aan te merken en de norm van T=10 te hanteren. Dit ligt ook in de lijn van de verdringsreeks berekening, waar mais ook gelijk wordt geschakeld aan grasland.

Reactie LTO Noord:

De link in het antwoord van het waterschap verwijst naar een verlopen versie van de omgevingsverordening van de provincie. Desalniettemin, het waterschap geeft hier dus toe dat zij zich niet houdt aan de in de Omgevingsverordening opgenomen artikel 9.5 lid 4.

Dat bij droogte mais gelijkgeschakeld wordt aan grasland, is geen argument om dan ook maar voor wateroverlastsituaties de omgevingsverordening te negeren.

4 Geen beekdalen in de POV-Drenthe

3) Komt de normenkaart overeen met de Provinciale omgevingsverordening Drenthe?

2) De POV maakt geen onderscheid in beekdalen en geen beekdalen.

Er hoeft geen categorie beekdal toegevoegd te worden zolang het efficiënt is om maatregelen te nemen kan de norm voor het feitelijk landgebruik gelden (beekdal is geen landgebruik), één norm per peilvak op basis van het overwegende landgebruik staat niet in de POV. Wat is het argument?

Antwoord:

1. In ons waterbeheer houden we rekening met de natuurlijke kenmerken van het watersysteem. De beekdalen nemen een aparte plek in het watersysteem: ze vormen de drainagebasis van de omliggende hogere gebieden. De beekdalen kennen van nature een grotere dynamiek en nat-droog-gradiënt dan de hooggelegen zandgronden. Dit komt onder andere ook tot uiting in het ruimtelijk beleid/de watertoets (bijv. terughoudendheid v.w.b. stedelijke uitbreidingen in beekdalen).
2. Als gevolg van de voortschrijdende klimaatverandering wordt verwacht dat de nat/droog extremen in de toekomst verder toenemen. De dynamiek in de beekdalen neemt dan nog verder toe. In dit licht hebben wij in Rijn-Oost verband de beleidsmatige keuze gemaakt om aan beekdalen generiek een norm van T-10 toe te kennen. Daarmee zeggen we niet dat het huidig grondgebruik - dat in sommige beekdalen overwegend akkerbouw is- niet langer gefaciliteerd wordt door ons. We geven hiermee wél aan dat beekdalen een bijzondere plek in het watersysteem innemen waar we, bij voortschrijdende klimaatverandering in de toekomst, eerder wateroverlast accepteren dan bijvoorbeeld in de hoog gelegen akkerbouwgebieden.
3. De keuze om beekdalen te normeren als T-10 is in lijn met de uitgangspunten uit de [Beekdalenvisie 2030](#) van de provincie Drenthe (pagina 8: "Voor de beekdalen met landbouw streven we naar een norm van 1:10."). En ook in het Overijssels deel van ons beheergebied worden de beekdalen genormeerd als T-10, conform artikel 4.2.4, lid 3, sub b van de [omgevingsverordening Overijssel](#).

Reactie LTO Noord:

Dit antwoord gaat niet in op waarom het noodzakelijk is om beekdalen als aparte categorie toe te voegen. Wel heeft het waterschap drie alinea's geschreven:

1. In de eerste alinea staat dat het waterschap bij het waterbeheer rekening houdt met de natuurlijke kenmerken van het watersysteem. Het waterschap zou hieraan moeten toevoegen dat ze met het waterbeheer probeert de gebruiksfuncties zo goed mogelijk te ondersteunen.
2. In de tweede alinea worden beekdalen verward met laaggelegen gebieden in de directe nabijheid van beken die met enige regelmaat onder water kunnen komen te staan. En er wordt vermeld dat de frequentie waarmee dit gebeurt door klimaatverandering zal toenemen. Wat het waterschap hier doet, is klimaatverandering gebruiken om de beleidsmatige keuze te onderbouwen om alle beekdalen generiek af te waarden. Het waterschap zou juist de wateroverlastnormering moeten gebruiken om te anticiperen op klimaatverandering, door na te denken over maatregelen waarmee de robuustheid van een watersysteem voor natte en droge tijden wordt versterkt.
3. In de derde alinea wordt verwezen naar de Beekdalenvisie en de Omgevingsverordening in Overijssel. De Beekdalenvisie is uit 2013 en ook hierin staat dat er landelijk geen norm voor beekdalen is afgesproken; de waterschappen moeten dit gebiedsgericht uitwerken en de provincies moeten dit vastleggen. Dat is in Drenthe niet gebeurd en ook niet nodig.

Wel staat er dat voor de beekdalen met landbouw gestreefd wordt naar een norm van 1:10. Vervolgens staat er dat bij een hoger beschermingsniveau (1:25) afwenteling van wateroverlast op de benedenstroomse gebieden plaatsvindt en er geen sprake is van een robuust beekdal. Dit is te eenvoudig. Het wekt de suggestie dat het versneld afvoeren van water de enige maatregel is om aan 1:25 te voldoen. Het is juist aan het waterschap om maatregelen te verzinnen conform de trits 'vasthouden-bergen-afvoeren'.

5 Stukje beekdal in peilvak

3) Komt de normenkaart overeen met de Provinciale omgevingsverordening Drenthe?

- 3) Met wat WS Vechtstromen voorstelt vervalt de akkerbouw-normering van een compleet peilvak zodra er ergens in dat peilvak ook maar 1 klein stukje beekdal aanwezig is.

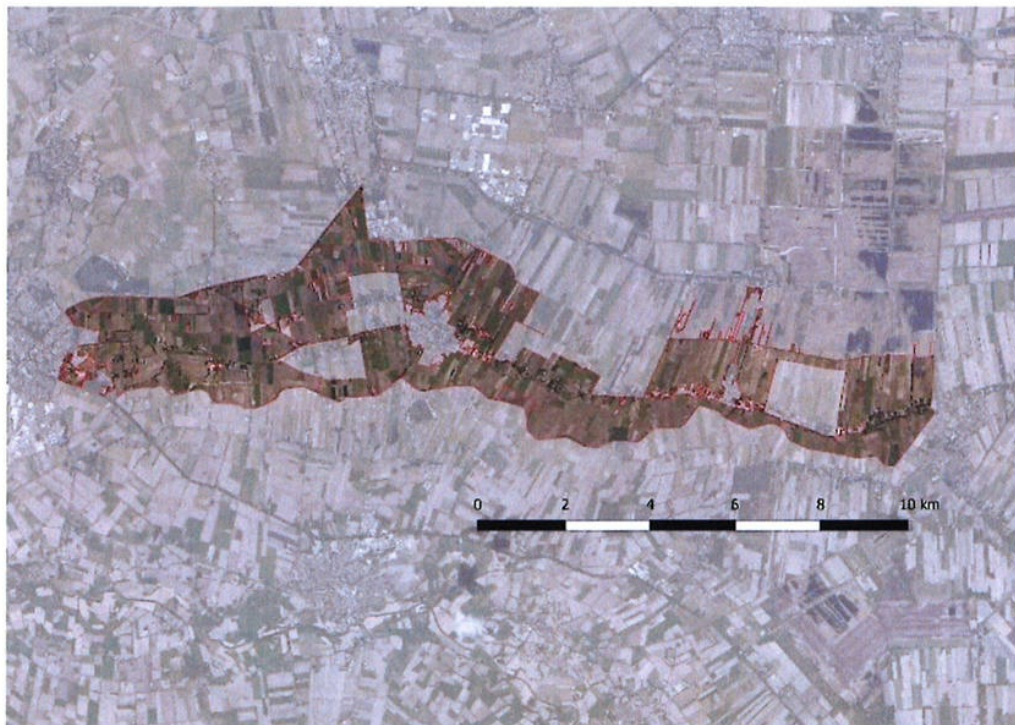
Dat er kilometers verderop toevallig een beek onderdeel van een peilvak is, is voor het WS Vechtstromen als argument voldoende om de inspanningsverplichting terug te brengen van hoogwaardige land- en tuinbouw of akkerbouw naar gras. Klopt dit?

Antwoord:

Dit is een onjuiste redenering. De opbouw van de kaart is als volgt: Eerst is basislaag gemaakt obv overwegend grondgebruik. Over deze basislaag heen is de beekdalbegrenzing geprojecteerd. Valt een peilgebied dat obv overwegend grondgebruik een akkerbouwnorm heeft voor een gedeelte in de beekdalbegrenzing, dan heeft alleen dat deel van het peilgebied dat binnen de beekdalbegrenzing valt de norm van T10. De rest houdt gewoon T25.

Reactie LTO Noord:

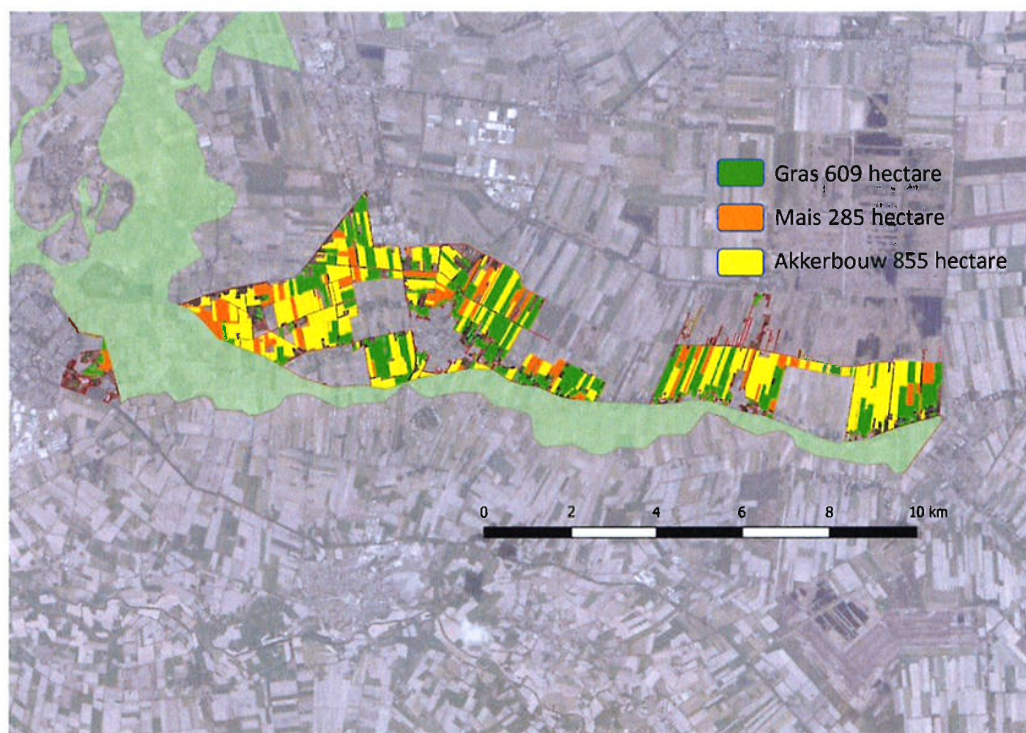
Wat gebeurt er dan met het gebied hieronder? Volgens de concept-waternormenkaart van het waterschap krijgt dit gebied een norm van 1:10. Maar dit zou 1:25 moeten zijn.

Figuur 3: Het gebied langs de Schoonebekerdiep is één aansluitend peilgebied van 3.981 hectare

Figuur 4: Na aftrek van het beekdal is het resterende peilgebied nog 2.312 hectare

Figuur 5: Het overwegende grondgebruik is met 855 hectare akkerbouw.

Voor Figuur 5 is gebruik gemaakt van de basisregistratie gewassen en percelen. In totaal bestaat het peilvak na aftrek van het beekdal uit 609 hectare gras, 285 hectare mais en 855 hectare akkerbouw. Nu moet het mais - conform de omgevingsverordening - aansluiten bij het overwegende landgebruik in de omgeving. Dus akkerbouw. Dan komt het totaal op 1140 hectare akkerbouwgrond en 609 hectare gras. Met andere woorden, voor dit hele gebied hoort een norm van 1:25 te gelden.

Nu kun je je afvragen of dat verstandig is. Een gedeelte van het grasland zal als grasland gebruikt worden omdat het niet geschikt is als akkerbouwland. Om dit grasland dan als 1:25 te gaan toetsen is niet efficiënt en keert het probleem om:

- dit strookt ook niet met de normering;
- leidt tot ongelijkheid tussen ingelanden;
- is niet uitlegbaar.

Dit kan worden voorkomen door net als elders, grasland als grasland te toetsen, akkerbouw als akkerbouw, hoogwaardige land- en tuinbouw als hoogwaardige land- en tuinbouw.

6 Geen urgentie voor het verlagen van de norm

- 4) Reliëf :** wat is het risico op wateroverlast ? De overstromingskaart (T-10 en T-25) toont in het Drentse deel geen urgentie voor een verlaging van de normering.

Antwoord:

Dat Klopt, het huidige watersysteem is vooral ingericht op waterafvoer en heeft dusdanig 'body' dat de inundaties/overstromingen beperkte knelpunten opleveren.

De urgentie voor het verlagen van de normering zit met name in de harmonisatie-slag die we als waterschappen in Rijn Oost verband hebben afgesproken. Onderdeel van deze harmonisatie is ook dat wij terug komen op hogere normen die in het verleden zijn vastgesteld. De lagere normen sluiten beter aan op het aanwezige grondgebruik en natuurlijke kenmerken van het watersysteem, zoals de lager gelegen beekdalen.

Reactie LTO Noord:

Het gebruik van het woord urgentie suggereert dat blijven voldoen aan de huidige norm een probleem is. De meest recente toetsing door het waterschap laat juist zien dat dit dus niet het geval is. In het gebied zijn ook met de norm van 1:25 nog geen problemen.

Dat het waterschap wil harmoniseren met als argument de zin: 'De lagere normen sluiten beter aan op het aanwezige grondgebruik en de natuurlijke kenmerken van het watersysteem' is niet echt te verdedigen. Het landgebruik akkerbouw kent overal een norm van 1:25 en de huidige praktijk bewijst dat het watersysteem prima als 1:25 getoetst kan worden, zonder dat het waterschap nu of in de toekomst tegen onhaalbare inefficiënte maatregelen aanloopt.

7 Knelpunten zijn uitzonderingen en geen afwijkingen

- 5) Aparte categorie:** uitzondering (lijst met onoplosbare knelpunten, geen norm) i.p.v. afwijking (nieuwe categorie toevoegen met andere norm)

Antwoord:

We zijn op dit moment nog niet zo ver. Op basis van de NBW-toetsing op de normenkaart worden aandachtspunten herkend. Deze aandachtspunten worden vervolgens nader beschouwd, waarbij in overleg met belanghebbenden wordt bepaald in hoeverre een aandachtspunt ook een daadwerkelijk knelpunt is. Het waterschap heeft de inspanningsplicht om deze knelpunten aan te pakken, bijvoorbeeld door aanpassingen in het watersysteem door te voeren om mogelijk lokaal een norm aan te passen. Eventuele aanpassingen worden in samenspraak met de omgeving gedaan. Een lijst van onoplosbare knelpunten is in dit stadium nog niet te maken.

Reactie LTO Noord:

Het is inderdaad gebruikelijk om eerst de knelpunten te identificeren en daarna mogelijke maatregelen te formuleren. Mocht er dan een onoplosbaar probleem zijn, dan heb je twee opties: een lijst met hardnekkige onoplosbare knelpunten formuleren of de wateroverlastnormen aanpassen door een nieuwe categorie toe te voegen.

Wat het waterschap hier nu doet is voorbarig. Vóór dat in overleg met belanghebbenden c.q. in samenspraak met de omgeving een lijst met knelpunten wordt besproken om te voelen of deze in de praktijk ook worden herkend, wordt de norm aangepast.

8 Kaart bevat niet het detail van de normering

- 6) Binnen en buiten bebouwde kom:** detail toevoegen gebouwen, hoofdinfrastructuur en spoorwegen, kleine watergangen uitsnijden, belangrijkste infrastructuur T100 (een zorgvuldige samengestelde en gedetailleerde kaart hoort bij de toegepaste normering)

Antwoord:

Klopt, Echter op verzoek van de provincie Drenthe zijn de contouren van de kernen (bebouwde kom) op T100 gezet. We toetsen echter op pixelniveau. In de provinciale verordening is uitgesloten dat alles binnen de kern op T100 zit. O.a openbaar groen, secundaire wegen etc krijgen een norm van T10. Zie voor meer informatie de toelichting bij artikel 10.5 van de [provinciale omgevingsverordening Drenthe](#). Wanneer uit toetsing blijkt dat binnen kern een locatie niet voldoet (aandachtspunt), zullen we deze locatie verder beschouwen. Ligt het aandachtspunt in een gebied dat geen T100 heeft volgens de bepalingen in de verordening dan beschouwen wij het niet als een knelpunt.

Reactie LTO Noord:

Waar het om gaat, is dat de gepubliceerde kaart niet correct is. De kaart waarop de normen staan, is voor iedereen toegankelijk/in te zien. Het detailniveau moet dan ook aansluiten op de normering. Dat is nu niet het geval. Dat het waterschap kennelijk vervolgens weer met een andere kaart (met openbaar groen en secundaire wegen op 1:10) toetst, is niet transparant. Deze transparantie is een doel van de normering: helderheid geven aan de ingelanden over het risico van wateroverlast.

9 Norm aanpassen en klimaatdoelstelling

- 7) Wat is nu de achterliggende gedachte van deze nieuwe normenkaart en in hoeverre draagt dit bij aan de klimaatdoelstellingen van het waterschap?**

Antwoord:

De belangrijkste reden is de actualisatie en harmonisatie-slag zoals afgesproken in Rijn-Oost verband en noodzaak vanuit onze fusie in 2014. Deze keuze is gemaakt om invulling te geven op de vraag (vanuit landbouwbestuurders) waarom deze waterschappen allen op hun eigen wijze invulling gaven aan normering wateroverlast en dit eigenlijk niet goed uit te leggen was.

Een andere reden is ook dat de nieuwe normenkaart de kaders schept om op termijn klimaatdoelstellingen verder vorm te geven (tzt aparte besluitvorming daarvoor) en de omvang van onze toekomstige klimaatopgave te bepalen. De omvang van de klimaatopgave bepaalt op zijn beurt weer het in de toekomst benodigde ruimtebeslag voor bijvoorbeeld vasthouden en bergen van water. Waarbij in zijn algemeenheid geldt: hoe hoger de NBW-norm, des te groter de toekomstige opgave en het daarmee samenhangende ruimtebeslag voor maatregelen.

In het algemeen kan worden gesteld dat we in het waterbeheer meer de balans zoeken tussen nat en droog en meer toe willen naar een robuust systeem dat aansluit bij het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime van dat gebied. We kijken juist niet alleen maar naar extreem nat, maar ook droogte staat nadrukkelijker op agenda.

Vasthouden aan deze hogere normen kan betekenen dat je de dimensies van je watersysteem misschien wel onnodig groot houdt, om die extreme die zich slechts 1/25 jaar voordoet af te kunnen voeren, terwijl het 'ruime' systeem aan de andere kant juist meer verdregend werkt en misschien wel veel meer schade oplevert.

Reactie LTO Noord:

Dat in het beheersgebied een harmonisatieslag gemaakt moet worden vanwege de fusie is op zich prima. Maar het onderscheid in grasland, akkerbouw, hoogwaardige land- en tuinbouw en glastuinbouw is heel helder en prima uit te leggen en dat kan prima voor het hele beheersgebied. Dat er voor een

aantal laag gelegen (inundatiegevoelige) gebieden langs beken een uitzondering gemaakt moet worden, is ook volstrekt te begrijpen. Echter, de volgorde moet wel zijn dat dit eerst correct in de omgevingsverordening wordt opgenomen.

Dat een hogere norm verdrogend werkt, is te kort door de bocht. Ruimte in de capaciteit van de waterinfrastructuur betekent niet dat het watersysteem automatisch leegloopt als het droog is. Het is aan de creativiteit van het waterschap om schade door wateroverlast en droogte te blijven voorkomen/beperken. Dat kan heel goed met een watersysteem waarbij op het juiste moment water bovenstrooms wordt vastgehouden om piekafvoeren af te vlakken en bewaard wordt voor droge periodes.

Tot slot

Wij hopen en verwachten dat onze opmerkingen en de opmerkingen van individuele belanghebbenden ertoe leiden dat het plan wordt herzien.

Met vriendelijke groet,
namens LTO Noord regio Noord

P.G. Bos, regiomanager

Bijlage A: Memo reactie LTO Noord normeringskader WVS

Contactpersonen:

T. (Taeke) Wahle, twahle@ltonoord.nl, 06-510 31 892

H. (Hille) Kraak, hkraak@ltonoord.nl, 06-103 23 761